

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6022 din 17.10.2022

La nr. 379 din 07.10.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind modificarea articolului 2 din Legea nr.121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație.

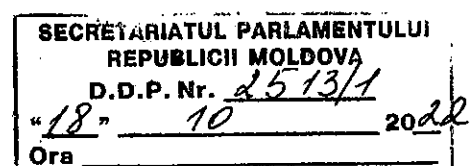
Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2022.10.17 19:48:51 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8267 din 13.10.2022

la proiectul de lege privind modificarea articolului 2 din Legea nr. 121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pe pagina web a Parlamentului la 07 octombrie 2022, fiind asigurat accesul părților interesate la materialele proiectului, pentru a putea lua cunoștință și a prezenta sau expedia recomandări.

Spre efectuarea expertizei anticorupție, proiectul a fost transmis la 07 octombrie 2022. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2²) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă autorii au menționat că proiectul are drept scop sporirea protecției sociale a persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului, ofițerilor de informații și securitate, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din sistemul administrației penitenciare, veteranilor de război din rândul participanților la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, la acțiunile de luptă din Afganistan și pe teritoriile altor state, soților supraviețuitori ai participanților la cel de-al doilea război mondial sau la acțiuni de luptă în timp de pace, căzuți la datorie, sau ai participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl decedați, copiilor participanților la cel de-al doilea război mondial sau la acțiuni de luptă în timp de pace, căzuți la datorie, sau ai persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului decedate copiilor participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, unuia dintre părinții participanților la acțiunile de luptă în timp de pace sau la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova căzuți la ai militarilor căzuți la datorie sau decedați în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar în termen în rândurile Armatei Sovietice sau ale Armatei Naționale sau ai participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, decedați, persoanelor decorate cu ordine și medalii pentru muncă asiduă și serviciu militar impecabil în spatele frontului în anii celui de-al doilea război mondial, și care prevede majorarea treptată a cuantumului alocației lunare de stat pentru categoriile vizate de beneficiari.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea cuantumului alocațiilor lunare de stat stabilit pentru categoriile de beneficiari prevăzute la art.2 alin.(1) pct.1), 1¹), 3)–8) din Legea nr.121/2001, prin majorarea acestuia cu 250 lei. Prin urmare, conchidem că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează atât interesele statului, cât și interesele categoriilor de beneficiari de alocații lunare de stat menționate mai sus, în ceea ce privește sporirea protecției sociale a beneficiarilor în cauză. Prin urmare, promovarea intereselor menționate supra nu este în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În nota informativă sunt specificate: denumirea autorului, condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, fundamentarea economico-financiară, modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare.

Astfel, considerăm că nota informativă, în mare parte, conține compartimentele necesare și, prin urmare, corespunde cerințelor stabilite în anexa nr.1 la Legea nr.100/2017.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

În nota informativă autorii au menționat că, pentru realizarea prevederilor proiectului sunt necesare alocarea suplimentară a mijloacelor financiare în sumă de 90 639 000,00 lei, fără a specifica existența și disponibilitatea resurselor financiare în acest scop. Prin urmare, este necesară consultarea Guvernului și obținerea avizului în vederea concretizării posibilității realizării practice a normelor proiectului.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...].”

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului nu reglementează activitatea agenților publici sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de

Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul legii privind modificarea articolului 2 din Legea nr.121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație este promovat de către un grup de deputați în Parlament, în scopul sporirii protecției sociale a categoriilor de beneficiari prevăzute la art.2 alin.(1) pct.1), 1¹), 3) –8) din Legea nr.121/2001.

În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

Având în vedere cuantumul semnificativ al resurselor financiare necesare pentru realizarea prevederilor proiectului (90 639 000,00 lei) care urmează a fi alocate din bugetul public național, precum și lipsa în nota informativă a informațiilor privind existența și disponibilitatea unor atare mijloace care pot fi utilizate în acest scop, este necesară consultarea Guvernului și obținerea avizului în vederea concretizării posibilității realizării practice a normelor proiectului.

În normele proiectului supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori sau riscuri de corupție.

13.10.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim Gheorghiu, Inspector principal